

Edukacja IPN

<https://edukacja.ipn.gov.pl/edu/oben/lodz/konkursy-i-projekty/akcja-zapal-znicz-pamie/111056,Przywracamy-pamiec-o-zagladzie-polskich-elit-Spoleczna-akcja-Zapal-znicz-pamieci.html>

20.04.2024, 13:43

Przywracamy pamięć o zagładzie polskich elit. Społeczna akcja „Zapal znicz pamięci” - edycja VIII: Znane miejsca, nieznane ofiary - 23 października 2016

Dzieje Polaków mieszkających podczas II wojny światowej na ziemiach wcielonych do III Rzeszy nie przebiły się do wyobraźni i pamięci zbiorowej. Wysiedlenia z Wielkopolski, Pomorza i ziemi łódzkiej, przymusowe wcielanie do Wehrmachtu na Śląsku i Pomorzu, głód, terror i egzekucje stały się doświadczeniem mieszkańców tych ziem od pierwszego dnia agresji niemieckiej w 1939 r. Tylko do końca 1939 r. zamordowano wówczas 40 tys. osób – przedstawicieli polskich elit. Na ziemiach wcielonych do III Rzeszy Niemcy wprowadzili znacznie większy terror niż na terenie Generalnego Gubernatorstwa. W powszechnej świadomości, budowanej przede wszystkim na serialach, jest jednak obecna tylko ta druga okupacja.

Strengstens verboten! - Najsurowiej zakazane

„Polakom na ziemiach włączonych do Rzeszy nie wolno pod groźbą doraźnego pobicia i surowych kar:

- *Uczęszczać do kościoła i odbywać praktyk religijnych,*
- *Brać udział w jakimkolwiek życiu zbiorowym, społecznym i zawodowym,*
- *Używać publicznie języka polskiego,*
- *Używać polskich nazw miejscowości i ulic,*
- *Uczęszczać do opery, teatru [...], do muzeów, bibliotek, instytucji naukowych, na koncerty, wystawy [...],*
- *Wykonywać praktyki w wolnych zawodach, za wyjątkiem niektórych lekarzy,*
- *Uczęszczać do większych parków i zieleńcy,*
- *Odwiedzać lokali publicznych, restauracji, kawiarni, barów,*
- *Nabywać ubrań i obuwia, które otrzymać można tylko na kartki [...]*
- *Jeździć kolejami bez imiennych przepustek, trudnych do uzyskania*
- *Korzystać z pociągów pośpiesznych i autobusów,*
- *Jeździć powózkami,*
- *Jeździć rowerami (tylko do miejsca pracy odległego co najmniej o 2 km, rowery Polaków są specjalnie oznaczone),*
- *Posiadać jakiejkolwiek własności nieruchomości,*
- *Korzystać z urządzeń sportowych, pływalni itd.,*
- *Posiadać aparatów fotograficznych, patefonów, płyt gramofonowych,*
- *Dokonywać zakupów w sklepach poza wyznaczonymi godzinami.*

Życie polskie na Z[ziemiach] Z[achodnich] jest odrutowane i obwarowane na każdym kroku zakazami, ograniczeniami, napisami Strengstens verboten! [najsurowiej zakazane].” [Fragment z polskiej prasy konspiracyjnej]

Społeczna akcja „Zapal znicz pamięci”

„Zapal znicz pamięci” to wspólna akcja pięciu rozgłośni regionalnych Polskiego Radia i pionów edukacyjnych Instytutu Pamięci Narodowej. Zaangażowały się w nią Radio Merkurj Poznań, Radio PiK,

Radio Katowice, Radio Gdańsk i Radio Łódź oraz Biura Edukacji Narodowej IPN w Poznaniu, Bydgoszczy, Katowicach, Łodzi i Gdańsku.

Partnerem akcji jest portal dzieje.pl

Od ośmiu lat **organizatorzy zachęcają lokalne społeczności w trzecią lub czwartą niedzielę października w południe do zapalenia zniczy w miejscach, gdzie Niemcy mordowali Polaków na dawnych ziemiach wcielonych do III Rzeszy oraz przesłania zdjęć na stronę internetową na adresy: znicz@dzieje.pl oraz znicz@radiomerkury.pl**

Uczestnicy zapalają znicze w miejscach zbiorowych egzekucji, w lasach, na rynkach miast, na cmentarzach – i przesyłają zrobione tam zdjęcia do Rozgłośni Regionalnej Polskiego Radia w Poznaniu. Zostają one zamieszczone na stronie internetowej, na której wcześniej podana została lista tych miejsc oraz informacje o niektórych z wydarzeń tam upamiętnionych. Co roku podczas akcji znicze zostają zapalone w kilkuset miejscach. W 2016 r. zapalaliśmy wspólnie znicze w niedzielę 23 października.

Patronat Honorowy nad akcją objął Marszałek Województwa Wielkopolskiego Marek Woźniak oraz Wojewoda Wielkopolski Zbigniew Hoffmann.

Więcej informacji na stronach www.radiomerkury.pl, www.ipn.gov.pl/zapal-znicz oraz www.dzieje.pl

„Znane miejsca, nieznanne ofiary”

Tematem wiodącym tegorocznej edycji społecznej akcji „Zapal znicz pamięci” były „znane miejsca, nieznanne ofiary”.

Przedsięwzięciem edukacyjnym towarzyszącym akcji był w regionie łódzkim zorganizowany przez Oddział IPN w Łodzi konkurs wiedzy i rajd edukacyjny szlakiem miejsc martyrologii mieszkańców woj. łódzkiego zamordowanych przez Niemców w ramach akcji likwidacji polskich elit (niem. „Intelligenzaktion”).

Punkty, w których uczestnicy rajdu zapalili znicze i wysłuchali prelekcji o przebiegu „Intelligenzaktion” w Łódzkiem to m.in.: Muzeum Tradycji Niepodległościowych w Łodzi Oddział Martyrologii Radogoszcz (w czasie wojny niemieckie więzienie) i [las lućmierski](#), w którym Niemcy dokonywali masowych rozstrzeliwań polskiej inteligencji. Na mecie rajdu w Grotnikach k/Łodzi uczestnicy rajdu otrzymali nagrody ufundowane przez IPN.

W akcji „Zapal znicz pamięci” wzięło udział ok. 80 uczniów szkół ze Zgierza i Łodzi: Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 1 w Łodzi, Gimnazjum nr 15 w Łodzi, Gimnazjum nr 1 w Zgierz, Gimnazjum nr 3 w Zgierz i Liceum nr Romualda Traugutta w Zgierz.

foto: Paweł Kowalski (lasy lućmierskie)

foto: Marzena Kumosińska (miejsce pamięci na cmentarzu komunalnym Łódź-Doły)

Pliki do pobrania

[Folder społecznej akcji Zapal Znicz Pamięci 2016 \(pdf, 2.89 MB\) 20.10.2016 12:00](#)

[Lista miejsc pamięci region łódzki \(pdf, 42.06 KB\) 20.10.2016 12:54](#)

zdjęcie zajawkowe

Opcje strony